

דר' עירית אילן
מרכז רפואי וטרינרי אילן
רחוב עזיז 1
רעננה
טלפון: 09-7745445

טלפון חירום: 052-3403020

E-mail- irit@dr.co

תולעת הפארק

המראה התמים של חיפושית זבל מגושמת העושה דרכה על שביל עפר מבליע איום ממשי לכלבים בארץ. לחיפושית הזבל תפקיד מכריע בהעברה לגופם של כלבים תולעת העשויה להיות קטלנית בשם **ספירוצרקה-לופי**. הספירוצרקה-לופי זוהתה בשנות הארבעים בישראל ומאז נעלמה. בסוף שנות השמונים שוב התגלתה בארץ. בבדיקת המקרים, הסתבר, שכל הכלבים הנגועים היו מאזור רמת-גן ונהגו לפקוד את הפארק הלאומי באופן קבוע. לפיכך, הועלתה הסברה שאזור הפארק הלאומי הוא מקור ההדבקה (ומכאן הכינוי "תולעת הפארק"). בשנים האחרונות חלה עלייה חדה באירועי התחלואה בתולעת גם בערים נוספות – בעיקר במרכז הארץ.

חיפושית הזבל היא המאכסן הזמני של תולעת הפארק. ביצי התולעת מופרשות בצואה של כלבים נגועים, חיפושית הזבל (הניזונה מצואה) אוכלת גם את הביצים, ובגופה מתפתחת התולעת. כלבים המרחרחים בערמות צואה של כלבים אחרים עלולים לאכול את החיפושית ולהידבק במחלה, כלבים האוכלים מכרסם או ציפור שאכלו חיפושית נגועה ידבקו גם הם במחלה. גנים ציבוריים ופארקים, שאליהם באים כלבים רבים, הפכו למוקדי הדבקה עיקריים של התולעת. שלב ההתפתחות הסופי של התולעת נעשה בתוך גופם של הכלבים. הנקבה מטילה ביצים, והן מופרשות בצואה. המחלה אינה מועברת לבני אדם!

בתוך גוף הכלב פוגעת התולעת באיברים חיוניים כמו הושט (צינור הבליעה) ואבי העורקים (צינור הדם הראשי היוצא מהלב). התולעים יכולות לגרום למפרצת (קרע) בעורק ולמוות מיידי. הן גם יכולות לגרום לקרע בושט, וכתוצאה מכך לדלקת זיהומית קשה. ריכוזי תולעים גורמים להתפתחות גושים בגוף הכלב – גושים אלו נהפכים לעיתים, לגידולים סרטניים.

בבדיקות צואה וחיפושיות זבל בגנים ציבוריים בערים שונות שנעשתה ע"י המכון הוטרינרי, ובבדיקות צואה של כלבים שנשלחו למכון הוטרינרי ע"י וטרינרים ממקומות שונים בארץ, התברר שהתולעת הרחיבה תפוצתה לערים רבות במרכז הארץ, כולל: תל-אביב, פתח-תקווה, רעננה, כפר-סבא, רמת-השרון, הרצליה, חולון, רחובות, ראש"צ וערים נוספות.

התפרצות המחלה בארץ נובעת, כנראה, מיצירת מוקדים נוחים לקיום מחזור החיים בטבע ומבליעת חיפושיות ע"י כלבים תוך כדי משחק בגינות ופארקים. הדשא, הלחות, הצל, הטמפרטורה הנוחה, ומקור מזון לא אכזב (צואת כלבים), מאפשרים את התפתחות חיפושית הזבל.

הטיפול הרפואי בכלבים נגועים בתולעת הוא מורכב. בשלבי מחלה מוקדמים ניתן לטפל במחלה בזריקות מתאימות התוקפות את מערכת העצבים של התולעת. בשלבי מחלה מתקדמים, כמו לאחר התפתחות גידולים, או פגיעה בכלי הדם והושט, המצב בדרך כלל כבר מאוחר מדי לטיפול ומסתיים במות הכלב.

איך אפשר למנוע את המחלה?

הקפדה על איסוף צואת כלבים תמנע מחיפושית הזבל אפשרות לקיים את מעגל החיים של התולעת. כלבים שנוטים לרחרח ולאכול מכל הבא לפה (צואה, חרקים, ציפורים או מכרסמים העשויים להיות נגועים) כדאי להוציא לטיול עם זמם. קיים טיפול מניעתי הניתן בהזרקה אחת ל-3 חודשים. הטיפול ימית את התולעת אם הכלב נחשף לה במהלך החודשים הקודמים להזרקה.